

Aan

De gemeenteraad

Van

Haaije Jorritsma

Datum

26 november 2019

opmerkingen bij inbreng door G1000 en G20 op centrumvisie

Voor het informele gesprek tussen de gemeenteraad en de G20 en vertegenwoordigers van de Monitorgroep van de G1000 zijn door beide partners een aantal opmerkingen, wensen en aanbevelingen schriftelijk ingebracht. In dit memo geven wij een globale reactie op deze inbreng ter voorbereiding van de behandeling van het raadsvoorstel over de centrumvisie c.a. in de raadscommissie van 2 december aanstaande. Wij zijn blij met de uitermate positieve feedback zoals die door de G20 en de G1000 is gegeven. De visie zoals die nu voor licht en de ideeën voor het vervolg proces geven nog veel ruimte om concrete voorstellen nog op te nemen. De visie zelf heeft echter een abstract schaalniveau gekregen om beter in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen. Hierdoor zijn er een aantal voorstellen niet direct vindbaar in de visie omdat deze bijvoorbeeld onderdeel zijn van het Raamwerk, of van de 3 themalijnen (Compact&compleet, Ontvangen en Bruisen&Beleven)

Hierna herhalen wij de punten zoals ingebracht door de G20 en G1000 en geven wij per punt een korte reactie en of opmerking.

Door de G20 ingebrachte punten

Punt 1.

Het realiseren van een cultuurhuis in de Heerenveense School als onderdeel van een cultureel kwartier zal één van de parels moeten worden van het centrum. Het is een essentieel onderdeel van de visie van G20 en zal door culturele instellingen, marktpartijen en gemeente gezamenlijk moeten worden gerealiseerd aan de hand van een integraal concept en een realistische exploitatie. Het cultureel kwartier zal één van de trekpleisters moeten zijn die veel mensen naar het centrum trekt. Gevraagd wordt aan de gemeente nu echt haast met de plannen te maken en hiervoor voldoende middelen in de investeringsagenda op te nemen.

Reactie: Wij denken met het verplaatsen van de bibliotheek naar een plek in het hart van het centrum een proces op gang te kunnen brengen dat leidt tot een plek waar (metname overdag) de ontmoetingsfunctie centraal staat. Immers juist de bibliotheek trekt (ook) overdag veel mensen. Voor die eerste stap zijn in de investeringsagenda voldoende middelen openomen. Ook voor de bibliotheek is deze stap essentieel omdat de bibliotheek nieuwe stijl niet uit de voeten kan in haar huidige pand en verbreding zoekt in haar maatschappelijke doelen en ontmoetingsfunctie.

Daarnaast is het te vroeg om te spreken over de Heerenveense School als locatie. Niet uitgesloten moet worden dat er een betere plek in het hart van het centrum ontstaat als we alle toekomstige

ontwikkelingen en transitie beschouwen en in beeld krijgen tijdens de volgende fase van het proces en tijdens de verschillende gebiedsdeals.

Punt 2.

Een klassieke brug terugplaatsen op de plek van de overkluizing maakt het water van de Lindegracht weer bevaarbaar en zo breng je een stukje DNA terug in het hart van ons centrum, op de historische verbinding tussen Dracht en Vleesmarkt/Oude Koemarkt. Dit biedt mogelijkheden tot verdere uitbreiding van het vaarwater in de toekomst, sluit daarmee ook aan op de plannen van Feanetië en verkeerskundig en kostentechnisch is dit goed inpasbaar in alle gevallen.

Reactie: De visie sluit de plaatsing van de bruggen niet uit. Gezien de omvang van geraamde kosten in verhouding tot het beschikbare budget, wordt echter geadviseerd om de investering te koppelen aan het project Feanetië. Zodra er meer zicht is op uitvoering van het gehele project is de investering niet uitsluitend van esthetische waarde, maar nog meer van functionele waarde.

Punt 3.

Het zogenaamde Stegenplan moet leiden tot kwaliteitsverbetering van belangrijke verbindingen in het stedelijk weefsel. Dit kan volgens ons als quick win dienen en tegen veel lagere kosten dan nu opgenomen in de investeringsagenda worden uitgevoerd. De G20 wil daarbij heel graag samen met de gemeente en een ontwerper goede ideeën uitwisselen en het plan verder uitwerken.

Reactie: Eerste steeg (Romkessteeg) wordt nu als pilot opgepakt samen met de ondernemers aan weerszijden van de steeg. Uit de pilot moet blijken of de raming naar beneden kan worden bijgesteld.

Punt 4.

De G20 wil graag dat er wordt geïnvesteerd in het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarbij moet ook worden gekeken naar de samenhang tussen de functie van aangrenzende bebouwing en functie van die openbare ruimte. Het opnieuw inrichten van plekken in het openbaar gebied vergt ook de inzet van een stadsontwerper die zorgdraagt voor eenheid in kwaliteit en een integrale benadering bij de vormgeving en inrichting van die openbare ruimte.

Reactie: Klopt. Maakt deel uit van het vervolgproces en kan een plek krijgen in het op te stellen convenant.

Punt 5.

De verbinding van onze stad met Sport is groot en kan worden gezien als een kans voor het centrum om meer bezoekers te trekken. In dat verband wil de G20 graag samen met de gemeente en Sportstad samenwerken aan een visie om te zoeken naar een betere functionele, fysieke en

programmatische verbinding tussen het centrum en Sportstad. Meer dus dan nu in de visie beschreven het profiel van de straat aan te passen om een betere looproute tussen beide te maken.

Reactie: Mee eens. Kan worden betrokken bij het vervolgproces samen met de nog op te stellen visie op de A32 zone. Ook de resultaten van het STEC rapport over de economische samenhang tussen beide gebieden en dan specifiek gericht op wonen en demografie geven aanleiding dit op te pakken.

Punt 6.

Behalve het openbaar gebied is het ook van belang lelijke plekken aan te pakken zoals dichte achterkanten van winkelpanden, leegstand, verpaupering e.d. De G20 pleit voor stimuleringsmaatregelen om eigenaren en ondernemers te bewegen in hun eigendommen te investeren en wat aan de problemen te doen. Een Transitiefonds is een idee dat wij steunen, maar zou niet alleen voor aanpakken van tijdelijke leegstand moeten worden opgezet maar tevens om structurele problemen met panden aan te kunnen pakken.

Reactie: In de investeringsagenda zijn drie stimuleringsfondsen gedefinieerd. Eén daarvan richt zich juist op de kwaliteit en uitstraling van gebouwen. Aan de wens wordt dus voldaan.

Punt 7.

Het Posthuis staat onmiskenbaar op een fraaie historische plek. In de visie komt dit bijzondere theater nauwelijks aan bod. De potentie van dit prachtige stuk Heerenveen met het water en park moet zeker meer benadrukt worden. Dit deel van het centrum is namelijk meer dan alleen een horecaconcentratie. Het is HET uitgaanskwartier van Heerenveen waar het Posthuis Theater nadrukkelijk haar stempel op drukt. Door de fysieke verbinding van 't Posthuis, het park en de horeca Achter de Kerk met de rest van het centrum te verbeteren, kan het hele gebied met de oude Koemarkt en Vleesmarkt zich als uitgaanscentrum sterker profileren.

Reactie: Mee eens. Daar licht een forse uitdaging die in het komende proces en met behulp van de gebiedsdeals moet worden aangeaan.

Punt 8.

In de visie wordt gesproken over parkeerplaatsen die weg moeten en ingeruild voor meer groen. Tot 60% van de parkeerplaatsen aan het Ernst van Harenplein en Gashoudersplein zouden hier verdwijnen. Alvorens hierover te kunnen oordelen en de impact daarvan te kunnen overzien, zal onderzocht moeten worden welke functies men wil concentreren in het centrum en wat de toegevoegde waarde of noodzaak is van de aanwezigheid van parkeerplaatsen in de directe omgeving. Ook als belangrijk bronpunt waar vanuit bezoekers het centrum inlopen. De

beschikbaarheid van voldoende parkeerplaatsen rondom en dicht tegen het centrum aan is volgens de G20 een belangrijke bron van bestaan voor vele ondernemers en voorzieningen.

Reactie: Mee eens. Maakt deel uit van het vervolgproces en is ook als zodanig in de visie verankerd (herstel parkeerbalans en onderzoek scenario's). Bovendien zal dit onderwerp binnen de verschillende gebiedsdeals verder uitgewerkt moeten worden.

Punt 9.

Door veranderende wensen van consumenten, zal ons centrum compacter gemaakt moeten worden. Het verkleinen van het winkelareaal is een serieuze opgave waar we niet aan ontkomen. In het centrum wil je elkaar ontmoeten. We moeten werken aan fraaie entrees en verblijfsgebieden, gaaf wonen aan de randen, gemakkelijk parkeren, mooie panden met verrassende winkels, fijne horeca en mix van culturele voorzieningen in een compacte setting. Dat vraagt om visie, lef en doen. Met dit document en voorgestelde aanvullingen worden de accenten op de goede punten gelegd.

Reactie: Mooi geformuleerd en een goede basis voor een succesvolle samenwerking!

Punt 10.

De G20 en haar achterban wil graag actief betrokken blijven op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau om het centrum sterker en mooier te maken. Graag wil zij samen met de G1000 en gemeente komen tot een organisatie en samenwerkingsvorm waarmee die gewenste betrokkenheid ook in de toekomst gewaarborgd is.

Reactie: Voorstellen daartoe worden nu gezamenlijk uitgewerkt zodat in het voorjaar van 2020 een convenant tussen partijen kan worden gesloten en de wijze van samenwerking kan worden beklonken. De komende maanden wordt een programmaorganisatie ontworpen. Dit is geen onderdeel van het voorliggende raadsvoorstel.

Door de G1000 (stuurgroep Monitorgroep) ingebrachte punten

Punt 1. Cultureel kwartier

In Hoofdstuk 3.4 E zijn de voorstellen voor de Heerenveense School, Cultuurhuis en Cultuurplein op zich prima samengevat. Het Cultuurhuis dient onderdeel te zijn van het zgn. 'Heerenveense Culturele Kwartier' en is een belangrijk om de Heerenveense Cultuur en activiteiten te stimuleren opdat ook mensen van buitenaf naar het centrum van Heerenveen te trekken. In Hoofdstuk 6 wordt onder het kopje 'Verplaatsen bibliotheek' hier nader op ingegaan. Wij zijn het eens met de analyse dat deze verplaatsing naar het centrum in lijn is met het burgerbesluit en daar een waardevolle toevoeging aan is. Het voorstel laat echter in het midden waar de bibliotheek dan komt. Vooralsnog lijkt ons de Heerenveense School hier de

meest geschikte plek voor is. Stappen of budgetten ingepland om tot een cultuurhuis te komen beperken zich tot de volgende twee onderwerpen:

- De verplaatsing van de bibliotheek naar het centrum (bijvoorbeeld in het ABC complex) is bij dit thema het enige thema waar men een budget aangehangen heeft van € 4.000.000,-. Wat is mede naar aanleiding van het Burgerbesluit de visie op de verdere ontwikkeling van het gehele gebouw en omliggend gebied?
- Waar gaan we precies het door de werkgroep Cultuur genoemde budget van € 4.000.000,- á € 25.000.000,- aan besteden? In onze belevenis bestaat er een prioriteit om dit spoedig concreter uit te werken.

Reactie: Wij verwijzen naar de passage onder punt 1 G20.

‘Parkeren en parkeerbalans’

Onder de kop (H6) is het uitgangspunt dat 60% van de parkeerplaatsen van en Ernst van Harenplein en Gashoudersplein verdwijnen. Dat suggereert dat dit voor beide pleinen geldt. Als dat inderdaad zo bedoeld is, dan is dat in strijd met het burgerbesluit 4.7. Dat gaat uit dat dit plein volledig als Cultuurpark/plein wordt ingericht.

Reactie: Gekozen is voor een abstractere benadering ten behoeve van het opstellen van een kostenraming. In de volgende fase (o.a. gebiedsdeals) worden plannen ontworpen en verder uitgewerkt. Wij verwijzen ook naar punt 8 van de G20.

Punt 2. De Friese Markthal

Dit burgerbesluit (4.8) is niet overgenomen in de concept visie en derhalve in strijd met het burgerbesluit. Dat begrijpen wij niet. Het burgerbesluit heeft aangemerkt, dat men zo’n voorziening juist erg belangrijk vindt voor het centrum. Een regionale trekker die iets biedt dat nergens in de provincie is! Dit past in de het strategisch doel “Een toekomstbestendig centrum waarin het aanbod past bij de regionale positie” (5.5.1 blz. 39). De markthal is volledig in lijn met het streven het centrum aantrekkelijk te maken. Bij de besluitvorming rondom bestemming van deze openbare ruimte en de beoordeling van plannen is, zeker na het burgerbesluit, een positievere benadering gewenst. Voor realisatie verwachten wij van de gemeente dat men positiever op dit besluit reageert en realisatie propageert en stimuleert. Ook als men vindt dat financiering breder getrokken moet worden of wellicht geheel door commerciële partijen ingevuld moet worden.

Conclusie: Binnen de monitorgroep bestaat breed de indruk dat zowel punt 1 als 2 ten onrechte onderbelicht zijn. Wij vinden dat ze beide veel positiever en krachtiger in beeld moeten worden gebracht.

Reactie: De visie sluit de komst van een markthal niet uit. In de gebiedsdeal(s) kan worden meegenomen op welke wijze en op welke locatie een dergelijk concept succesvol kan zijn. Een markthal concept kan inderdaad een bijdrage aan het centrum leveren. In de visie wordt ook geduid dat het retail-aanbod moet worden vernieuwd, Daar ligt een belangrijke uitdaging voor de ondernemers maar ook voor de vastgoedeigenaren in het centrum. Een markthal in fysieke zin (een nieuw gebouw of een transitie van bestaande gebouwen) zal primair uit ondernemerschap moeten ontstaan en geëxploiteerd. In de toelichting op de investeringsagenda hebben wij deze rol van ondernemers benadrukt en aangegeven dat de gemeente in de faciliterende zin (bijvoorbeeld in de vorm van een startsubsidie) graag een concreet initiatief zou willen stimuleren.

Punt 3. Herenwal

Het burgerbesluit 4.2 'Aanpassingen Herenwal' heeft het niet gehaald. Wij zijn het echter eens dat er in H6 'Herinrichting openbare ruimte - routes' er toch uitgegaan van een profiel met meer ruimte voor voetgangers/fietsers en verbinding met het water. Dat is in lijn met het burgerbesluit. Onduidelijk is of de uitwerking van het voorstel nu plaats conform het voorstel van de werkgroep Ontmoeten en nu zonder afsluiting voor het autoverkeer? Hoe dat vorm krijgt zal echter, zoals gesteld (H4-J), kritisch naar gekeken moeten worden.

Reactie: Komt aan de orde tijdens de volgende fase waarbij ook de direct belanghebbenden (gebiedsdeals) worden uitgenodigd mee te praten.

Punt 4. Herinrichting Geerts Willigen plein.

De uitvoering hiervan over 2 jaar?

Deze aanpassing van het Geerts Willigen plein in combinatie met de verfraaiing van de Schoolsteeg zou eerder uitgevoerd kunnen worden.

De punten 2.3 t/m 2.6 (Blz. 10) van de werkgroep Faciliteiten hebben, als "laaghangend fruit" juist prioriteit gekregen. Daar lijkt ons het Geerts Willigen plein ook uitermate geschikt voor.

Reactie: We hechten waarde aan een kwalitatieve impuls voor het Geerts Willigenplein. De opgaven voor dit gebied is breder dan uitsluitend een herinrichting van het openbaar gebied. Het is van belang een proces met de direct aanwonenden (bewoners, bedrijven en pandeigenaren) te doorlopen en te verkennen welke functies (leegstand oplossen door woningen bijvoorbeeld) en welke ontwikkeling zijn te verwachten. De koppeling met het kernwinkelgebied is een hele belangrijke. We willen graag de ervaringen die we opdoen bij de pilot rondom de Romkessteeg inzetten om ook de Schoolsteeg op te knappen. In die periode hopen we ook meer zicht te hebben op de overige ontwikkelingen in dit deelgebied waardoor de opgave integraal benaderd kan worden.

Punt 5. Herinrichting Stationsgebied

Voor de aanpassing van huidige voorterrein van het station wordt als middel de inzet van kunst vermeld. (3.4.9 I pag. 27) In het betreffende Burgerbesluit wordt ook een parkaanleg, ontmoetingsplek en infovoorziening als gewenste verfraaiing genoemd.

Ons advies is te starten met de aanpak van de herinrichting als de plannen van de NS bekend zijn. Belangrijk is dat het gebied vriendelijker en 'centrum uitnodigend' wordt gemaakt. De bezoeker dient beter te worden geïnformeerd hoe deze het centrum kan bereiken en waar de bezienswaardigheden zijn.

Reactie: Mee eens.

Punt 6. Herinrichten openbare ruimte, parkeren en parkeerbalans

Voorlopig wordt afgezien van het ontwikkelen woningbouw op het terrein ten noorden van de Atalantastaat/sportstad. Dit mede om inrichting van parkeerplekken voor het centrum hier te realiseren kunnen we hier voorlopig mee volstaan? De 8 miljoen euro voor een parkeergarage drukt wel zwaar op de kosten, terwijl dit niet is aangekaart door de G1000 werkplaatsen. Vanuit de werkplaatsen was een parkeergarage ongewenst.

Reactie: Dat moet blijken uit het vervolgproces. Overigens zijn de kosten voor een definitieve parkeerlokatie in het stadiongebied bijna net zo duur omdat dan een deel van de opbrengsten voor woningbouw op die plaats komt te vervallen. Daarnaast dient opgemerkt dat de werkplaatsen van de G1000 zich niet perse bezig gehouden hebben met de onderlinge relaties en samenhang van de verschillende voorstellen. De voorliggende visie beoogt juist die samenhang toe te voegen waar deze ontbreekt c.q. waar deze onvoldoende is uitgewerkt in het proces tot en met het Burgerbesluit. Vanuit het G20 proces is de wens om de parkeerbalans wel op orde te houden een wezenlijke.

Punt 7. Ontwikkeling Stadiongebied

Hierbij worden ook bijna alle G1000 bouwstenen van Faciliteiten meegenomen. (2.1 t/m 2.7) Het Burgerbesluit concentreert zich met deze voorzieningen (en de kosten!) op het centrum. Investerings bij Sportstad zijn niet genoemd of gewenst.

Reactie: Het klopt dat hierbij ook bijna alle voorstellen van de werkplaats Faciliteiten is meegenomen. Dit geldt ook voor de werkplaatsen 'Groen', 'Toegankelijkheid', 'Verkeer', 'Activiteiten' en 'Winkels'. Op pagina 18 van de visie wordt het belang onderschreven waarom dit gebied onderdeel uitmaakt van het centrum. Het toevoegen van de juiste functies in dit gebied en het versterken van de ruimtelijke samenhang in zijn algemeen, zullen bijdragen aan een vitaler centrum

van Heerenveen. Het advies is daarom ook om deze bouwstenen mee te nemen bij het ontwikkelen van dit gebied zodat ook hier thema's als groen, ontmoeten en verbinden sterk worden verankerd in de nieuwe ontwikkelingen.

Punt 8. Toegankelijkheid/bereikbaarheid centrum voor fietsers/voetgangers

Er zijn twee doorgaande fietsverbindingen ten westen en ten oosten van het centrum aangegeven. In deze routes heeft het fietsverkeer echter veel hinder van het autoverkeer! Een fietsroute, naar en door het centrum, na het wegvallen van het fietsverkeer in de Sieversstraat, ontbreekt. In de omschrijvingen is nog weinig concrete zaken terug te vinden over invulling van deze burgerbesluiten. Dat is wellicht ook nog te vroeg, maar binnen de monitorgroep er is wel behoefte aan dat hier concreter op wordt ingegaan.

Reactie: Mee eens. Visie richt zich op routes voor fietsstromen die geen bestemming in het centrum zelf hebben. Fietsers met een bestemming in het centrum zelf moeten zo dicht mogelijk bij de bestemming kunnen komen. Hoe dat laatste vorm moet krijgen moet in het vervolgproces duidelijk worden, o.a. binnen de afzonderlijke gebiedsdeals.

Punt 9. Quick Wins

Een aantal mensen onderstreept het belang van Quick Wins voor behoud draagvlak.

Suggesties hiervoor die in de visie niet benoemd worden:

- Naar voren halen (gedeeltelijke) herinrichting Geerts Willigenplein
- Burgerbesluiten van werkplaats Faciliteiten
- (Tijdelijke) goede fietsroute rond het centrum als vervanging van fietsverkeer in de Sieverstraat
- Realiseren overdekte fietsenstalling.

Reactie: Komend voorjaar moet duidelijk worden welke quick-wins kunnen worden gerealiseerd.